

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Συντομογραφίες.....	XIV
Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	1

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Συνταγματική αναγνώριση της συλλογικής αυτονομίας

Άρθρο 22 § 2 του Συντάγματος. Δικαίωμα εργασίας.....	11
A. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	11
I. Γενικά περί συλλογικής αυτονομίας – ελεύθερων διαπραγματεύσεων – γενικοί όροι εργασίας – σχέση συντάγματος - νόμου - σ.σ.ε.	11
II. Αρχή ισότητας και σ.σ.ε.	17
III. Υποχρέωση διαπραγμάτευσης – Δικαίωμα παρέμβασης	20
B. Βιβλιογραφία.....	20

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ν. 1876/1990 «Ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις και άλλες διατάξεις»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Συλλογικές Συμβάσεις

Άρθρο 1. Έκταση εφαρμογής του νόμου	25
A. Εισηγητική έκθεση	25
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	26
I. Κατ' οίκον εργαζόμενοι, οικιακοί μισθωτοί και οικόσιτοι μισθωτοί	26
II. Αγροτικοί μισθωτοί.....	27
Γ. Βιβλιογραφία	33
Άρθρο 2. Περιεχόμενο της συλλογικής σύμβασης εργασίας	34
A. Εισηγητική έκθεση	35
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	36

I. Όροι αμοιβής και εργασίας – γενικά.....	36
II. Θέματα προσλήψεων και λύσης ατομικών συμβάσεων εργασίας	36
III. Κατάρτιση εσωτερικών κανονισμών εργασίας.....	38
IV. Κανονιστικοί και ενοχικοί όροι	39
V. Ερμηνεία κανονιστικών όρων σ.σ.ε.	40
VI. Παραπομπή σε άλλη σ.σ.ε. ή δ.α.	41
VII. Ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης	42
Γ. Βιβλιογραφία	43

Άρθρο 3. Είδη συλλογικών συμβάσεων εργασίας και αρμοδιότητα σύναψής τους	44
A. Εισηγητική έκθεση	45
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	46
I. Κληδικές και Ομοιοεπαγγελματικές σ.σ.ε.	46
II. Ειδικές περιπτώσεις.....	56
α) Οι κληδικές σ.σ.ε. των τραπεζών.....	56
β) Οι κληδικές των συμβολαιογραφείων	56
III. Έννοια επιχείρησης και εκμετάλλευσης	57
Γ. Βιβλιογραφία	58

Άρθρο 4. Διαδικασία διαπραγματεύσεων - Δικαίωμα και υποχρέωση για διαπραγμάτευση	59
A. Εισηγητική έκθεση	60
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	60
I. Παρέμβαση συνδικαλιστικής οργάνωσης στις διαπραγματεύσεις	60

Άρθρο 5. Διαδικασία υπογραφής και θέση σε ισχύ της συλλογικής σύμβασης εργασίας	64
A. Εισηγητική έκθεση	64
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	65

Άρθρο 6. Ικανότητα για σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας	67
A. Εισηγητική έκθεση	67
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	68
Γ. Βιβλιογραφία	78

Άρθρο 7. Ισχύς συλλογικής σύμβασης εργασίας	79
A. Εισηγητική έκθεση.....	79
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	79
I. Μετενέργεια σ.σ.ε. – αρχή της διαδοχής των τάξεων στις σ.σ.ε.- επιπτώσεις στην ατομική σύμβαση εργασίας	79
II. Αρχή ίσης μεταχείρισης - τριτενέργεια.....	89
III. Νομική φύση σ.σ.ε. - δ.α.....	91
IV. Αρχή ευνοϊκότερης ρύθμισης	92
V. Συμψηφισμός αποδοχών με σ.σ.ε. - δ.α.....	104
VI. Αρχή ισότητας – ίσης μεταχείρισης σε σ.σ.ε. - δ.α.	106
VII. Μεταβίβαση επιχειρήσεων – κανονισμοί εργασίας.....	107
Γ. Βιβλιογραφία	110
Άρθρο 8. Δέσμευση	111
A. Εισηγητική έκθεση.....	111
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	112
I. Απόδειξη της ιδιότητας μέλους της συνδικαλιστικής οργάνωσης.....	112
II. Δέσμευση από κληδικές σ.σ.ε. - δ.α. – έννοια ομοειδών και συναφών επιχειρήσεων.....	115
III. Ειδικές περιπτώσεις δέσμευσης	119
α) σ.σ.ε. τραπεζοϋπαλλήλων και εσωτερικός κανονισμός.....	119
IV. Εφαρμογή σ.σ.ε. - δ.α. με συμφωνία ή νόμο σε περίπτωση μη δέσμευσης	121
V. Έκταση ισχύος σ.σ.ε. - δ.α., σε περίπτωση κήρυξης της ως υποχρεωτικής ...	122
VI. Έκταση ισχύος επιχειρησιακής σ.σ.ε.	127
Γ. Βιβλιογραφία	132
Άρθρο 9. Χρόνος ισχύος της συλλογικής σύμβασης εργασίας	133
A. Εισηγητική έκθεση	133
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	134
I. Έναρξη ισχύος σ.σ.ε.	134
II. Επέκταση – μετενέργεια – μεταβίβαση επιχείρησης.....	135
Γ. Βιβλιογραφία	137
Άρθρο 10. Συρροή	138
A. Εισηγητική έκθεση	138
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	138

I. Σύγκριση αποδοχών κ.λπ. επί συρροής περισσότερων ρυθμίσεων	138
II. Αρχή της τάξεως	141
III. Εφαρμογή ευνοϊκότερων όρων σύμβασης εργασίας – συρροή με σ.σ.ε. - δ.α.	143
Γ. Βιβλιογραφία	143

Άρθρο 11. Προσχώρηση και επέκταση εφαρμογής..... 144

A. Εισηγητική έκθεση	145
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	145
I. Από πότε ισχύει η επέκταση της συλλογικής ρύθμισης	145
II. Ποιους δεσμεύουν οι συλλογικές ρυθμίσεις που κηρύχθηκαν υποχρεωτικές.....	147
III. Περιεχόμενο αγωγής σε περίπτωση κηρύξεως υποχρεωτικής συλλογικής ρύθμισης	150
IV. Υποχρεωτική δ.α. το κύρος της οποίας αμφισβητείται δικαστικά	151
V. Προϋποθέσεις για την κήρυξη υποχρεωτικής συλλογικής ρύθμισης και υπολογισμός του 51% των εργαζομένων.....	152
VI. Ποιους καλύπτουν οι υποχρεωτικές ομοιοεπαγγελματικές και κλαδικές συλλογικές ρυθμίσεις.....	154
VII. Επέκταση σ.σ.ε. με νόμο ή εκουσίως.	158
Γ. Βιβλιογραφία	160

Άρθρο 12. Καταγγελία της συλλογικής σύμβασης εργασίας..... 161

A. Εισηγητική έκθεση	161
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	161
I. Μεταβίβαση επιχειρήσεως και επιχειρησιακή σ.σ.ε.	161
Γ. Βιβλιογραφία	162

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Άρθρο 13. Συμφιλίωση..... 163

A. Εισηγητική έκθεση	163
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	164

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

Μεσολάβηση - Διαιτησία

Άρθρο 14.	165
A. Εισηγητική έκθεση	165
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	165
I. Σύγκριση διαδικασιών νόμων 3239/1955 και 1876/1990.....	165
Γ. Βιβλιογραφία	172
Άρθρο 15. Μεσολάβηση	173
A. Εισηγητική έκθεση	174
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	174
I. Εξουσία του μεσολαβητή σχετικά με την πρόταση	174
Γ. Βιβλιογραφία	176
Άρθρο 16. Διαιτησία	177
A. Εισηγητική έκθεση	177
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	178
I. Προσβολή δ.α.	178
Γ. Βιβλιογραφία	178
Άρθρο 17. Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας	179
A. Εισηγητική έκθεση	180
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	181
Άρθρο 18. Πόροι-Κανονισμοί	182

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Διατάξεις που αφορούν τους εργαζόμενους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ

Άρθρο 19	183
A. Εισηγητική έκθεση	183
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	184

I. Ρύθμιση των όρων εργασίας, των με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου απασχολούμενων στο Δημόσιο κ.λπ.	184
II. Ρύθμιση των όρων εργασίας σε περίπτωση έλλειψης συνδικαλιστικής οργάνωσης εργαζομένων.....	184
III. Ισχύς όρων της ΕΓΣΣΕ, και στο με σχέση ιδιωτικού δικαίου προσωπικό του Δημοσίου.....	188
Γ. Βιβλιογραφία.....	192

Άρθρο 20	193
A. Εισηγητική έκθεση.....	193
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	193

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Άρθρο 21. Ποινικές Κυρώσεις	194
A. Εισηγητική έκθεση.....	194
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	194

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 22	195
A. Εισηγητική έκθεση.....	195
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	195

Άρθρο 23. Καταργούμενες διατάξεις	196
A. Εισηγητική έκθεση.....	196
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ.....	196
I. Ποιες διατάξεις νόμων σχετικών με τις συλλογικές συμβάσεις διατηρήθηκαν και ποιες καταργήθηκαν.....	196

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Ν. 2224/1994 «Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης Υπουργείου Εργασίας και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Άρθρο 2. Προσωπικό ασφαλείας	205
A. Εισηγητική έκθεση	206
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	207
Άρθρο 3. Δημόσιος Διάλογος	209
A. Εισηγητική έκθεση	210
B. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	210

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Λοιπά νομοθετήματα με ειδικές περί συλλογικών διαπραγματεύσεων και σ.σ.ε. διατάξεις

Πίνακας λοιπών νομοθετημάτων.....	215
1. Καθορισμός όρων εργασίας σε περίπτωση αδυναμίας σύναψης σ.σ.ε. A.N. 435/1968 (άρθρο μόνο)	217
Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	217
2. Καθορισμός όρων εργασίας εργαζομένων σε τηλεοπτικούς σταθμούς – ραδιοφωνία	219
– ν. 2328/1995 (άρθρο 1 § 23).....	219
– ν. 3166/2003 (άρθρο 22 § 2).....	220
Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	220
3. Καθορισμός όρων εργασίας προσωπικού ομίλου Ολυμπιακής Αεροπορίας	222
– ν. 3185/2003 (άρθρο 27 § 11).....	222
Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	223
4. Συμβούλια εργαζομένων (κατάρτιση κανονισμών εργασίας κ.λπ.)	224
– ν. 1767/1988 (άρθρο 12 § 4).....	224
Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	225

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

Ζητήματα δικονομικού δικαίου από την εφαρμογή του ν. 1876/1990

A. Αποφάσεις δικαιοδοτικών οργάνων (Δικαστήρια – Επιτροπές κ.λπ.) και γνωμοδοτήσεις ΝΣΚ	229
I. Ζητήματα δικαιοδοσίας	229
II. Αοριστία αξιώσεων με βάση σ.σ.ε.....	232
III. Δεδικασμένο αποφάσεων επί εργατικών αξιώσεων βασισμένων σε όρους σ.σ.ε.....	243
IV. Αιτιολογία πράξης κήρυξης υποχρεωτικής σ.σ.ε.	247
V. Διάφορα δικονομικά θέματα	248
B. Βιβλιογραφία.....	249
ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	251
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ	257
(Δικαστηρίων, Ελεγκτικού Συνεδρίου και Νομικού Συμβουλίου του Κράτους)	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	261